

Műjelenik hetenkint háromszor a m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	50 kr.
Félévre	5 frt.	25 kr.
Évnyegyedre	3 frt.	15 kr.
Egy hónapra	1 frt.	5 kr.

Szerkesztői szállás:

belső szobában 131. sz. sz.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése,

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

8t hasábas garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglerl (Neuer-
Markt 11 sz. sz.)

Pestben: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiteltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez küldendő.
Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál
közvetlen.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

A hírlapbéllyeg eltörlése folytán lapunk
árát leszállítjuk, mindamellett legébrebb
figyelmet fordítunk szellemi tartalmának
gyarapítására.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt. o. ért.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyegyedre	3 " —
Egy hónapra	1 " —

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, mel-
tőztassanak becses megrendeléseket mielőbb
megtenni.

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Já-
noshoz (bel-középutcai könyvkereskedésbe)
küldendők, hol a pontos szétküldésről gondos-
kodva van.

Az előfizetési pénzek beküldésénél posta-
utalványt kérünk használni, mely jutányosabb
a levélben való pénzbeküldésnél.

A kegyelet adója.

(S.) Midőn hosszú vándorlása közben
egy-egy nyugpontra ér a fáradt utazó, s a
hátrahagyott pályára visszatér, akaratlan
fölmerülnek lelke előtt azon mulasztások,
melyek utánpótlása épen a megkezdett út
sikeres folytatása végett lenné kívánatos.
Itt egy szakadást kell vala betölteni,
ott egy szikladarabot elhordani, amott meg
egy rozott hidat helyreállítani, hogy az
utánunk jövőnk követhessenek, és szükség
esetében magunk is visszatérhessünk.

Alig van útas, kinek nehezebb úton kel-
lene haladni, s a kinek több íly utánpótlótni
valója lenne, mint épen nemzetünknek.

Igaz, hogy terhes munka s tán kel-
metlen is az ily hátralékok lejárata, és
mi annyira el vagyunk foglalva jelenünk
nehézségeivel és a jövőnk biztosítására
ezelőtt intézkedésekkel, hogy alig érünk rá
számavenni a mult hibáit, melyek helyre-
igazítása hazafi kötelesség volna.

Ámde a kegyelet adója sokkal szentebb
tartozása minden becsületes magyar ember-
nek, semhogy arról bármikor, s kivált az év
végén, ez óva intó nyugpontra meg ne
emlékeznék.

E kötelességérzetnek, e honpolgári becs-
érzetnek engedett a „Pesti Napló” is helyet,
midőn mult évi decz. 30-dik számában em-
léket indítványozott a felejtetlen Bat-
thyány Lajosnak.

Az eszmé oly magasztos, oly annyira
hevíti keblünket, mikép lapársunk e nemes
indítványát viszhangoztatva saját meggyőző-
désünknek, leghőbb óhajátunknak adunk ki-
fejezést.

„Keressük fel” tehát mi is a „Pesti
Napló”-val „és köszoruzzuk meg azok sir-
ját, kik az alkotmány és haza védelmében
hullva el, nevök a nemzeti dicsőségnél apá-
ról fiúra szálló traditioit alkotja.”

„A csaták hősei után gondoljunk mi is
az államférfiura, a független nemzeti kor-
mány első főnökére, kinek neve és emléke
ott ragyog történetünk legfényesebb lap-
jain.”

Batthyány Lajos azon első füg-
getlen magyar miniszteriumnak volt elnöke,
mely első vezette vissza az elszakított Erd-
élyt az anyahon kebelére, s egyesített min-
den magyart ápoló védszárnyai alatt.

Mi sem nézhetjük tehát egykedvűen,
hogy az összehazáért és nemzetért elvérzett
dicső tetemei továbbra is jeltelen nyugodja-
nak, éppen akkor, midőn azon nagy és fon-
tos eszmék rég várt fényes diadalát ünnepe-
ljük, melyekért ő is küzdött, és küzdve el-
hullott.

Tőlünk kétszeresen megérdemli, hogy
emlékét megörizzük, s a hazafiúi kegyelet
és hála örök jelvényével diszitsuk fel azt a
helyet, hol miattunk és értünk hamvadozó
drága porai nyugosznak.

Az ige megtestesítése annál könnyebb
lesz, mert ez úgyben, mint örömmel tapasz-
taljuk, mindnyájan egyetértünk; a tulsó

oldalon is átvették e jelszót, s ugyanazon
eréllyel hangoztatják.

A „Hon” szintén adakozásra hívja fel
olvasóit, hogy a nemzet e nagy vértanúja-
nak méltó emléke mielőbb létrejöhessen.

Vajha az egyetértés, a közös buzgalom
e szent tüze szállaná meg minden magyar
keblét, kivétel nélkül minden más ügyben
is, hogy közös erővel munkálhassunk közre
hazánk nagygyátételében, dicső felvirágozta-
tásában.

De tán igen is messze kalandoznak
álmaink, vágyaink, s közegyetértést látunk
ott, hol annak csak egyes mozzanata merült
fel, és ez már elhitette velünk, hogy a mit
oly melegen óhajtanánk, az már be is kö-
vetkezett.

Elhittük, mert szükségesnek tartanók;
mindnyájunk jól felfogott érdeke kíváná:
hogy úgy legyen.

De ne menjünk tovább. Elégedjünk
meg ezuttal azzal: hogy ez egy kérdésben
legalább egyek vagyunk.

És adakozunk közös erővel a
nemzet vértanúja: Batthyány La-
jos emlékére!

Szerkesztőségünkél 10 frt gyűlt be Bat-
thyányi Lajos emlékére. A további adományo-
kat szívesen elfogadjuk.

Pest, január 2. 1870.

(r. l.) Az új év szerencsésen beköszöntött,
még pedig meglehetősen esős, sáros idővel.

Az emberek mint rendesen, úgy ezuttal is
kedvetlenül léptek át küszöböt, nem annyira a sár,
mint az ilyenkor uralkodó különbféle cím alatti
megadózások miatt, melyet soha semmiféle ország-
gyűlés nem szavazott meg, mert az adóbeajtásoknak
örökké tartó indemnyit adott reá a szokás.

A kávéházba lépve — mindamellett — feltűnt,
hogy ott sokkal több barátságos, derült arcot lát-
tam, mint az ezelőtti években, és e barátságos arc
a bélyegtől megmenekült lapoké volt, melyek az
nap jelentek meg tisztán, szízszerűségben, fennen
bírtevek a gondolatok adómentességét, szabadsá-
gát és barátságosan intvén a közönséget olvasásra.

Lesz-e ezen meghívásnak, intésnek ered-
ménye?

Szaporodni fog-e az olvasók száma?

A casinókban, kávéházakban, igaz, alig volt
ember, a ki kezébe ne vett volna egy egy lapot,
de korántsem azért, hogy mohón olvasson — oh!
a fővárosiak sem olvasnak mind — hanem hogy
rég nem látott ismerősével, bélyegtelen lappal ta-
lálkozzék.

Sokan vérmes reményeket tápláltak a bélyeg
eltörlítésének esetére, és azt hitték: Isten tudja,
mennyire fog ennek folytán az előfizetők száma
szaporodni!

En részemről nem osztottam e reményben,
mert gyanítottam, hogy az itteni kiadók, még ha
eltörlítetik is a bélyeg, alig fogják leszállíthatni
az előfizetési árt, legalább tetemesen nem, miután
a munkabér s a papíros csak tíz év alatt is mint-
egy 50 percentet emelkedett, a nélkül, hogy az
előfizetési ár főbb rugtatott volna; továbbá,
mert a közönség azon csekély részénél, a mely
olvasni szokott, az ártkülönbség nem igen bír be-
folyással az előfizetésre, vagy nem előfizetésre.

Föltevésemet csakhamar igazolta az ered-
mény.

A lapok előfizetési ára vagy csak csekélység-
gel, vagy éppen semmivel sem szállított le, míg
a szerkesztőségek és kiadók az eddig bélyegre ki-
ment összeget a lapirtalom érdekességének eme-
lésére igérk fordítani.

Másrészt, az előfizetők száma, általában véve
a bélyeg eltörlésének dacára sem emelkedett a
tavalyihoz képest, mert ha történt is némi szapo-
rodás: az inkább tulajdonítható a tél idénynek,
melyben mindig több az olvasó, mint nyáron, nem
pedig a bélyeg eltörlésének.

Fájdalom, hogy így van!

Na, de várjunk. A lapok előfizetőinek száma
végelegesen csak január végén konstáltható; akkor
majd megírom: baladtunk-e valamiké?!

Az új év ismét két nevezetess vasútvonallal
tette gazdagabbá az országot.

A zánkány-zágrábi pályán ugyanis ma
volt az ünnepélyes próbamenet, melyre a közleke-
dési miniszter megjelenését várak, és e hó 4-kén
már a közforgalomnak engedték át, míg a hat-
van-miskolci vonalon e hó 6-án menend vég-
hez a várva várt próbamene, a mely körülbelül
24 órával hozandja közelebb Kassát Budapesthez.

A nagy-váradkolozsvári vonal megnyi-
tására vonatkozólag is szeretnék valami örvedetes
és pozitív újságot közölni, de jelenleg nem irhatok
egyebet, mint hogy néhány nap előtt ment le a
vállalkozókhoz egy kicsiny miniszterialis megróvás,
mert a vasútépítési országos igazgatóság azt jelen-
tette hivatalosan a kormányhoz, mikép az építke-
zés körül némi mulasztásokat von észre.

Pest, decz. 31. 1869.

(r. l.) Ma, deczember 31-dike van.

A haragok érez nyelvei szólnak, hogy össze-
gyűjtsek a népet.

Minden ember templomba siet a déleesti órákban.
Ünnepet állunk, talán a legnagyobb ünnepet
a polgári életben, — az év utolsó napját.

Nem kell az embernek bús-kórban szenved-
nie, hogy e napon komor gondolatok lepjék meg.
Nekem, valahányszor az év utolsó órája ütött,
mindig úgy tetszik, mintha a függőnyt eresztenék
le az eljátszott szindarab után.

Mindkét esetben csak ekkor következhetik az
alapos kritika.

Az itész reassummálja elméjében azt, a mit
látott, hallott és bírált.

Az ember azért komorodik el üszönszerűleg,
mert akarva, nem akarva visszagondol a felfolyt
tizenkét hónapra és kritizálni kezdi azokat, vala-
mint önmagát.

Hogyne?!

Hiszen egy év nemcsak az ember, hanem
nemzetek életében is gyakran egész korszakot
képez.

Mindenki saját énjét önmaga fogja leginkább
megbírálni, de a politikai év édesmindnyájunké,
közvagyon, melyről a haza egyik polgára épen úgy
elmélkedhetik, mint a másik, sőt kell is kétségte-
lenül elmélkednie.

És minő volt politikai tekintetben a már-már
haladók 1869-dik év?

Talán nem oly dús, — ránk nézve — ked-
vező eseményekben és eredményekben, de bizo-
nyára nem is oly szegény, mint a minőnek azt ál-
barataink, ellenségeink óhajtották volna, mint a
minőnek azt némelyek feltüntetni szeretnék.

Csak a körülményekhez képest le-
gyünk követelők, csupán azok szerint ítéljünk.
Csaknem ezredéves nemzet vagyunk, az igaz,
de sokat hányt vetett, sokat szenvedett nemzet, me-
lyet hosszasan tartottak a belviszály és a zsar-
nokság békői lenyűgözve, a mely csak nem rég
nyerte, helyesebben: vissza vissza szabadsá-
gát, tehát politikailag csupán rövid idő óta él
ismét.

Ezt tekintve meg lehetünk-e elégedve a le-
folyt év politikai vívmányaival, melyek a nemzet
képviseleinek jelentékeny többsége és a koronás
fejedelem által törvénykönyvünkbe iktattattak?

Tekintsünk végig országgyűlési tárgyalásain-
kon s megállapodásainkon — melyek önk előtt
sokkal élénkebb emlékezetben állnak, semhogy azok
elősorolását szükségesnek látnók — nem a mér-
sékelt haladás, nem a reform jelvényei-e azok?
nem fejlődünk-e politikailag, habár lassan, de an-
nál alaposabban és biztosabban, mind be, mind
kifelé, egyenlően? nem haladtunk-e ahhoz ké-
pest a hol álltunk, már messzire, habár még
nem jutottunk is el odáig, a hová törekedünk?

Ki tudna erre jó lélekkel „nem”-et mon-
dani?

Politikailag tekintve tehát akár hány rosszabb
évlünk volt a tavalyinál.

És mit rejtebén a jövő?

Ez a nemzetek sorsát intéző Istenen kívül
mimagunktól függ.

Opponáljunk egymásnak, ajánljunk, vitassunk
különbféle eszközöket, csak egy célra vezessenek
azok, az ország anyagi s erkölcsi nagy-
ságának megalapítására; csak a viszályt
kerüljük ott, hol a veszély közös, a hol váll-
vetve kell annak eltávolításán munkálunk, és tei-
jesedésbe menend a látnok jóslata:

„Magyarország nem volt, hanem lesz.”

Hiszen maga káran eleget tanulha-
tott már a magyar!

Deák-kör gyűlése.

Torda, deczember 12. 1869. — (Folyta-
tás.) Elnök felhívta főjegyző Nagy Imrét, hogy a
központi bizottmány nevében tegyen jelentést az
évi nagygyűlés előtt, mire a felhívott következő
jelentést tette:

„Tisztelt kör! Elodázhatatlan, de egyszersmind
kedves kötelességének esmeri a középponti választ-
mány itt ez évi nagygyűlés előtt beszámolni, hogy

tisztében miként járt el, mennyiben igyekezett fel-
adatának megfelelni.

Nekem, mint a kör nagyrabecsült bizalmából
megválasztott jegyzők egyikének jutott osztályrő-
szembe a központi választmány megbízásából ezen
kötelesség miként lett teljesítéséről a tisztelt gyű-
lést értesíteni.

Mielőtt azonban egyenesen a beszámolásra
térnék át, a tisztelt gyűlés engedelmeiből, bátor le-
szek rövidbe bár jelezni főbb pontjaiban azon
álláspontot, melyet e kör elfoglalt, s azon felada-
tot, melynek megfelelnie kellett.

Midőn ezen „Tordamegyei jobboldali kör”
megalakult, a kör alakuló nagygyűlése által egy-
hangulag elfogadott program jelezte törekvései
alapját, s ezek között első helyen áll megőrzése

„a magyar korona birodalmi állami létének”,
„alkotmányos közjogi és belkormányzati ön-
állóságának” fenntartása a pragmatika sanctioiban
alapuló államszövetségi kapcsolatnak, a változott
viszonyoknak megfelelő módosítások- és javítá-
sokkal.

Ezekre nézve azon álláspontot foglalva el,
mely szerint a fejedelem és ország közötti szerző-
dések s törvények által szentesített viszonyok tisz-
teletbentartása mellett, egyfelől a nemzeti szabad
szellem fejlődése követelményeit, másfelől a bel-
és külviszonyok által alkotott helyzetet szem elől
ne tévesztve, hanem kellő figyelembe tartva.

Mihez képest mindenekefelelti feladata volt tisz-
teln és tiszteletben tartani a törvényes uton alko-
tott törvényeket, állami létünk biztosítása érdeké-
ből mindazon intézményeknek, melyek az 1867-ik
XII. törvényekik fogantatására hozattak, mind
addig való fentartását, valaméddig a szükség azok
módosítását nem követeli.

Ezekből kifolyólag óhajandó volt az 1867/s-
beli országgyűlési többség s abból kiemelkedett
kormányzat továbbra is fennmaradása, mint a mely
kormány és többség alkotta ama törvényeket s in-
tézményeket, melyek hazánkat nyomasztó multjá-
ból jeleni állására juttatták, melyen egyedül lehet-
séges békés reformok útján az ország önállóságát,
függetlenségét teljes biztonsággal tovább fejlesz-
teni.

Feladata volt arra törekedni, miszerint mind-
azon akadályok elháríttassanak, melyek a felelős
kormányt a haza javára ezelő munkásságában fel-
tartóztatbatták, valaméddig az a törvények határai
között az országgyűlési többség irányát követik.

Épen azért munkálnia kellett a legnagyobb
őszinteség, nyíltság és áldozatkészséggel az akkori
törvényhozó testület többségének irányát a lezajlott
választások által is fenntartani;

rendezellen belkérdéseinket illetőleg kiindu-
lási pontul jeleztetett:

a szent István koronája alá tartozó országok
egysége és felosztatlansága;

az egyéni és közszabadság biztosítása az or-
szág kormányzási rendszerében, a felelős parla-
menti kormány, mint az 1848 legnagyobb vívmá-
nyának fentartása.

Egyedüli eszköz volt ezen törekvéseiben, mi
által ezelt kívánt érni, az értelem nyújtotta, a szel-
lem világság.

Nem mulatta el azért a központi bizottmány
e téren a maga munkássági erejét a telhetőségig
kifejtetni.

És mivel alapszabályaink értelmében (12-dik
pont) a „kör” tevékenységének nyilvánosság elébe
juttatására a „Kolozsvári Közlöny” jelöltetett, a
politikai lap hasábjai tehetnek tanúságot, meny-
nyiben igyekezett esetről esetre minden egyes fel-
merült alkalommal az ész győzhetetlen fegyverével
állani elébe minden ellentörekvésnek, mely vissza-
esésre vezethetett volna, és a mely a programban
jelzett elvek megtámadására volt irányozva, és így
teljes tehetsége szerint igyekezett befolylni arra,
hogy valóságos tényekre alapított közvélemény lé-
gyen, s a létezőnek nyilvánítását eszközölje s ez
által törekedett gyamolítani a kormányt és ország-
gyűlési többséget.

Itt azonban meg nem állapodott és nemcsak
itt a központon, de a járási bizottságok útján a
kör egész működése területén igyekezett ugy a
közjogi, mint belkérdéseinket illetőleg a baloldal
által, a valóságtól eltérőleg előadott tényeket re-
gisztrálva a magok valódiságokban hiven előterjesz-
teni, s azon párt intentionit valódi érdemökre le-
szállítani.

S tette ezt a legnagyobb gyengédséggel,
mely szerint mindenkinek elvei alkotmányos fogal-
mak szerint tiszteletet igényelnek, higgadság s ki-
mély által vezetettve mindannyiszor tárgyilagoss
okokkal törekedve meggyőzni az ellentézetet, s
bár hasonló eljárásra nem talált, s nem egyszerű
volt kihíva élesebb visszatörölásokra, attól mindany-

